

розвитку податкової системи в нашій та інших країнах світу. Можливість відвідати такого музею викликала б живий інтерес у молодшого та старшого покоління громадян.

Підвищення рівня податкової культури населення потребує все більш нових та сучасних підходів. Інформаційно-роз'яснювальна робота є одним з напрямків у забезпеченні необхідної інформації платникам та наданні відповідей на питання, котрі періодично виникають при розгляді тем оподаткування.

Список використаних джерел:

1. Замасло О.Т., Бойчук О.І. Аналіз сучасного стану податкової культури в Україні. *Бізнес Інформ*. 2015. № 11. С. 351-357.

2. Зінкевич А.В. Податкова культура населення як інструмент уникнення податкових правопорушень. Розвиток соціально-економічних систем в геоeкономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування: матеріали між нар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 11-12 травня 2017 р.) Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2017. С. 169-171.

Блавіцька Іванна Михайлівна

Головний спеціаліст «Центру підтримки підприємництва» управління розвитку реального сектору економіки Тернопільської ОДА

РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА:

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

В системі ринкових відносин розвиток малого підприємництва вважається одним із вагомих умов економічного зростання, важливим чинником оптимізації та структуризації ринків, забезпечення еластичності попиту і пропозиції, мобілізації основної маси національних ресурсів, збереження національного відтворювального ринкового потенціалу [1, с.209].

Створення сприятливих умов для розвитку малого підприємництва в регіонах великою мірою залежить від комплексу відповідних дій і заходів місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, що, у свою чергу, повинні бути втілені у регіональній політиці [1, с.220].

Під регіональною політикою розвитку підприємництва слід розуміти, з одного боку, чітко опрацьовану в законодавчому аспекті практичну діяльність центральних органів виконавчої влади і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в усіх регіонах країни, спрямовану на створення необхідного комплексу умов розвитку підприємництва, а з іншого боку — соціально-економічні заходи, здійснювані на базі загальнодержавної політики, закріпленої у законодавстві самими регіонами для досягнення тих чи інших регіональних і місцевих цілей і завдань [2, с.65].

Підтримка підприємницької діяльності є одним з важливих аспектів державної та регіональної економічної політики, яка здійснюється на державному та регіональному рівнях. Ще одним важливим моментом у роботі уряду є застосування методів та заходів щодо розвитку підприємницької діяльності. Одним з головних критеріїв роботи місцевих органів влади мають стати саме результати розвитку підприємництва в регіонах. Тому важливим завданням місцевих органів влади є сприяння щодо створення бізнесових структур, розширення вже діючих, та залучення нових.

Існує дві моделі розвитку підприємництва, тобто модель автономного розвитку та модель підтримуючого розвитку [3]. Модель автономного розвитку стосується переважної більшості власників малих підприємств. У цій моделі підприємець є головним і вирішальним фактором початку процесу підприємницької діяльності. Проте, в моделі підтримуючого розвитку можна виокремити диференційовані форми і методи підтримки як потенційних, так і вже існуючих підприємців. Тут можна виділити два типи цієї моделі:

– мережева модель підтримки створення і функціонування малих та середніх підприємств;

– модель для підтримки потенційних підприємців спеціалізованими установами.

Мережева модель реалізується за допомогою таких методів для розвитку підприємництва як франчайзинг, аутсорсинг, дилерські угоди і поглинання. Визначальне місце у підтримці потенційних підприємців спеціалізованими установами слід віднести розробленню проектів регіональних та місцевих програм розвитку малого та середнього підприємництва з урахуванням загальнодержавних пріоритетів, національних і регіональних соціально-економічних, екологічних, культурних та інших особливостей. Регіональні та місцеві програми розвитку малого та середнього підприємництва направлені на створення сприятливих умов розвитку підприємництва, підвищення економічних показників розвитку регіонів, розвиток пріоритетних галузей економіки, забезпечення зайнятості населення [3].

Потрібно також відзначити, що важливе місце у сприянні розвитку малого та середнього підприємництва також є розбудова інфраструктури підтримки бізнесу – сукупності державних, недержавних, громадських інституцій, що надають консультативну, інформаційну, організаційну, фінансову допомогу суб'єктам малого підприємництва на етапах їх становлення й діяльності. На сьогодні стан та ефективність функціонування об'єктів інфраструктури підтримки малого підприємництва є одним з визначальних чинників динаміки його розвитку [4].

Розвиток малого та середнього бізнесу в регіоні має базуватись на таких важливих аспектах та принципах як: вдосконалення державної та регіональної фінансової підтримки підприємництва; впорядкування процедури перевірок суб'єктів підприємницької діяльності; ефективно впровадження регіональних програм; вдосконалення спрощеної системи оподаткування та звітності суб'єктів підприємництва. Також потрібно приділити значну увагу підтримці та сприянню розвитку підприємницької ініціативи та діяльності молоді як на державному, так і регіональному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с
2. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. К. : Т-во «Знання»; КОО, 2003. 302 с.
3. Квасній З.В. Наукова стаття «Механізм реалізації регіональної політики сприяння розвитку малого підприємництва у регіонах». УДК 353.2
4. Лазур П. Ю. Державне регулювання малого і середнього підприємництва / П. Ю. Лазур. Л. : Новий Світ, 2006. 400 с.

Бунковська Ірина Степанівна

Головний спеціаліст Козівської РДА Тернопільської області

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Оптимізація дохідної частини місцевих бюджетів та можливі резерви їх зростання є особливо актуальним питанням в умовах ринкової трансформації вітчизняної економіки. Існуюча система мобілізації доходів бюджетів різних рівнів в Україні характеризується надзвичайно низьким рівнем питомої ваги власних дохідних джерел місцевих бюджетів, що компенсується нарощенням обсягів різного роду міжбюджетних трансфертів. Фактична фінансова спроможність місцевих органів влади суттєво обмежується, що перешкоджає розвитку демократичних перетворень в державі. Зважаючи на вище зазначене, постає нагальна необхідність у дослідженні теоретико-концептуальних засад формування дохідної частини місцевих бюджетів, визначенні та обґрунтуванні сукупності практичних рекомендацій в частині їх зміцнення.

Однією із базових функцій органів місцевого самоврядування є забезпечення надання населенню необхідних суспільних благ і послуг, фінансове забезпечення яких здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів. Відтак,